

Kennisnet

Auteursrecht en de kansen van open licenties

Netwerkdag digitalisering in het onderwijs

10 september 2021

Lotte Belice Baltussen

Laat ict werken **voor het onderwijs**

Welkom!

Microfoon uit

Camera aan

Laat vooral zien als je
een vraag hebt door die
te stellen in de chat...

...of handje omhoog als 't
niet kan wachten

Check-in vraag (typ je antwoord in de chat)

- Wat wil je leren van deze sessie?

Waarom een open leermiddelenketen?

Er zijn diverse stappen om leermateriaal effectief in te zetten voor een leerling.

Waarom een open leermiddelenketen?

En dat vereist zowel publieke als private partijen

Waarom een open leermiddelenketen?

Open stelt individuen en partijen bijvoorbeeld in staat om leermateriaal:

- ▶ te verrijken met metadata (labels) om het vindbaar te maken
- ▶ aan te passen aan behoeftes leerling
- ▶ af te spelen in omgevingen die adaptief zijn
- ▶ te integreren in leerlijnen en met een dashboard voortgang te kunnen volgen

Waarom een open leermiddelenketen?

En...

Open betekent ook dat je als maker niet alleen in theorie maar ook in praktijk het materiaal mee kan nemen naar een ander platform

Stappenplan Digitaal erfgoed in het onderwijs

den.nl/aan-de-slag/digitale-cultuureducatie/digitaal-erfgoed-in-onderwijs

den

Thema's

Inspiratie

Aan de slag

DEN Academie

Actueel

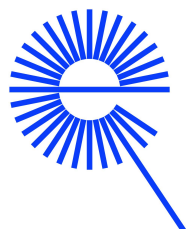
Netwerk

Over ons

Contact

EN/

Kennisnet

netwerk
digitaal
erfgoed

den

Feedback

1. Verken samenwerking in jouw regio

Je hoeft gelukkig niet alles alleen te doen. Overal in Nederland zijn provinciale en regionale organisaties die helpen bij het verbinden van onderwijs- en erfgoedinstellingen voor het maken van educatief materiaal. Oriënteer je eerst op welke organisaties in jouw regio je verder kunnen helpen.

Ga naar stap 1

3. Maak en publiceer digitaal lesmateriaal

Er zijn verschillende platformen, technologieën en handvatten die je kunt gebruiken als je lesmateriaal wilt maken en delen. Deze hulpmiddelen bieden een

2. Verken de behoefte van het onderwijs

Hoe kan jouw erfgoedcollectie het beste aansluiten bij het onderwijs en het curriculum? Verken eerst waar de behoefte ligt op scholen. Hoe kiezen scholen hun lesmateriaal? Waar zit de aansluiting van jouw erfgoedcollectie met de vakken en thema's die in het onderwijsprogramma aan bod komen?

Ga naar stap 2

4. Maak lesmateriaal vindbaar voor de doelgroep

Voordat leraren en leerlingen gebruik kunnen maken van jouw kennis, collecties en lesmateriaal, moeten zij weten dat het bestaat en waarvoor het te

Wat is auteursrecht?

- Een **tijdelijke** bescherming die makers **exclusieve economische** rechten en **persoonlijkheidsrechten** geeft.
- Alleen voor **tastbare** werken (geen ideeën, geen feiten)
- Voor **iedereen** vanaf moment van creatie! Van foto's van Erwin Olaf tot jouw vakantiekiekjes
- Geldt dus ook voor: digitale teksten, PowerPoints bij methodes, enz.

5 handvatten over auteursrecht en lesmateriaal voor het onderwijs | Digitale cultuureducatie

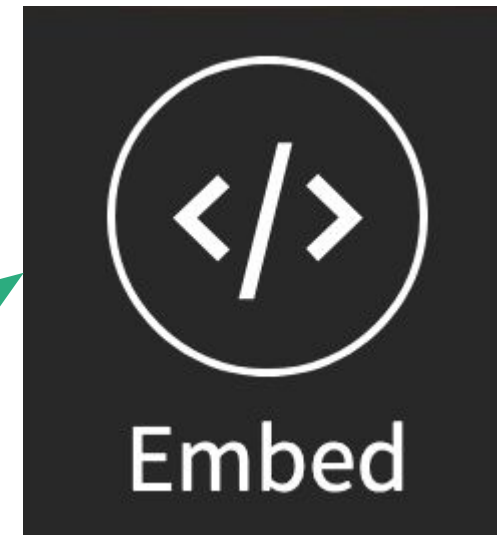
45 views • Jun 29, 2021

👍 1 🗨️ 0 ➦ SHARE ⌵ SAVE ...

Naar de [video](#)

Algemene uitzonderingen

- **Linken:** een verwijzing, dus géén kopie
- **Embedden:** content die op één plek staat zichtbaar maken op een andere (bv: een YouTube of Vimeo video insluiten), dus géén kopie
- **Citaatrecht:** niet alleen tekst, maar bv ook afbeeldingen, muziekfragmenten en stukken uit video's
- Let wel op de **voorwaarden** (bv: naamsvermelding, bronvermelding)

Open leermateriaal

- is vrij te **gebruiken**;
- mag **aangepast worden** voor eigen lessen;
- mag verder **verspreid worden**, met respect voor de licentie.
Dat is vaak een Creative Commons-licentie.

NB: staat dus los van de onderwijsexceptie.

Auteursrecht
geldt nog

Semi-open
licentie

Open licentie

Helemaal open

Open leermateriaal - je eigen foto's

- maak duidelijk welke licentie je gebruikt.
- zorg dat er niets in beeld is waar auteursrecht op rust.

Open leermateriaal - video's embedden

- check of het werk online voor iedereen toegankelijk is.
- check of het werk met instemming van de rechthebbende online gezet is (rechtmatig openbaar gemaakt).

Open leermateriaal - open materiaal

Vermeld altijd:

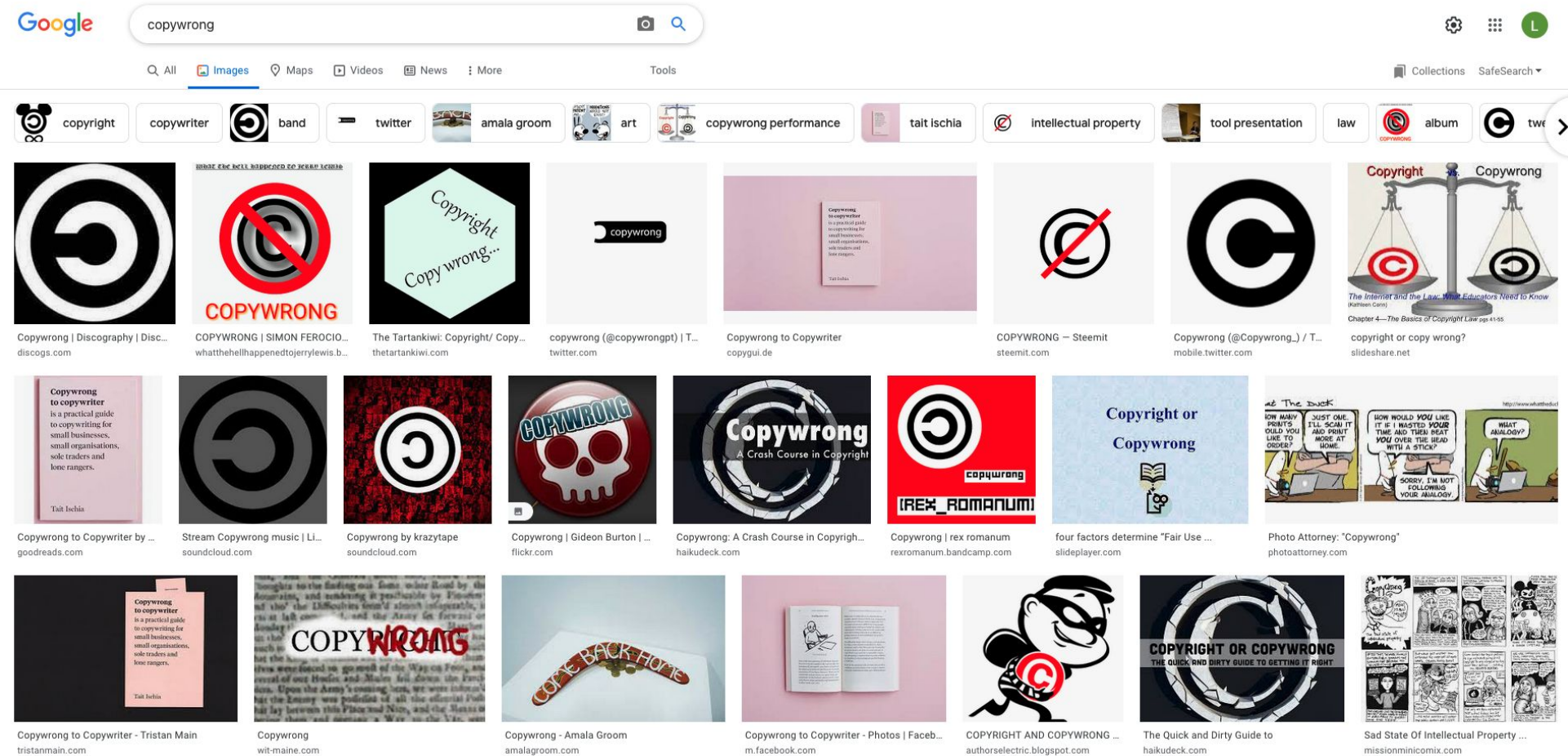
- de **naam** van de maker.
- de oorspronkelijke **titel** van het werk op
- de **licentie** (naam + link)
- de manier waarop je het werk ev. hebt aangepast.

Lotte Baltussen, Spiral Hill (deel van 'Broken Circle, Spiral Hill'). [CC BY 4.0](#)

Open leermateriaal - 'het internet'

- Vind je iets moois voor jouw lesmateriaal online? Over het algemeen mag je deze niet gebruiken.

Waar vind je mooi, open materiaal?

- Websites met collecties van culturele instellingen
- Wikimedia Commons
- Google Images (filter op rechten + bv `site:commons.wikimedia.org`)
- Algemene bronnen: [Pixabay](#), [Unsplash](#), [Freesound](#)

The screenshot shows a Google Images search interface. The search bar contains the text "art site:commons.wikimedia.org". Below the search bar, there are navigation tabs for "All", "Images", "Maps", "Videos", "News", and "More". The "Images" tab is selected. Below the navigation tabs, there are several filter buttons for different artists and styles, including "johannes vermeer", "edvard munch", "jan vermeer", "joseph benoit suvee", "painting", "scream", "street", "arles", "vittorio reggianini", and "street art". The main area displays a grid of search results, each with a thumbnail image and a caption. The captions include: "File:Jan Vermeer - The ... commons.wikimedia.org", "File:Op-art-4-sided-spiral-tun... commons.wikimedia.org", "File:Generative art mael tsa... commons.wikimedia.org", "File:Van Gogh - Starry Night ... commons.wikimedia.org", "Art - Wikimedia Commons commons.wikimedia.org", "File:Jan Vermeer van Delft - The... commons.wikimedia.org", "File:Edvard Munch - Th... commons.wikimedia.org", "File:Leo Gestel - Mallorca, Terreno ... commons.wikimedia.org", "File:Jan van Scorel - Po... commons.wikimedia.org", "File:Vittorio reggianini r... commons.wikimedia.org", "File:Edvard Munch - An... commons.wikimedia.org", "File:Covered eyes street art ... commons.wikimedia.org", "File:Vincent van Gogh - ... commons.wikimedia.org", "File:Vincent van Gogh - De slaapkam... commons.wikimedia.org", "File:Infers group - arting health ... commons.wikimedia.org", "File:Claude Monet - The Saint-Lazare ... commons.wikimedia.org", "File:Gustav Klimt - Death and Life ... commons.wikimedia.org", and "File:Museum of Modern Art in Armenia 6 ... commons.wikimedia.org". At the bottom right, there is a "Related searches" section.

Meer weten?

Kijk op:

Publicatie over [auteursrecht en digitaal lesmateriaal](#) (pdf)

[Algemene lijst van bronnen met vrij te gebruiken materiaal](#)

www.den.nl/cultuureducatie

De onderwijsexceptie

- Het auteursrecht kent een aantal **uitzonderingen** voor het onderwijs.
- Materiaal mag worden gebruikt zonder vooraf toestemming te vragen.
- School betaalt hiervoor ([afkoopregeling](#)) en voldoet aan **enkele voorwaarden**.